

Història i Gènere a l'Època Moderna

Codi: 100370

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500501 Història	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Enric Pujol Casademont

Correu electrònic: Enric.Pujol@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

En aquesta dècada del segle XXI, considerem indispensable la correcció immediata d'una omisió històrica. Tradicionalment, les dones, igual que altres col·lectius com el dels infants, han estat absents de les anàlisis històriques que prenen els homes com a protagonistes i agents exclusius de les mateixes. Així, la història social, la història política, la història militar o la història cultural s'han escrit des d'una perspectiva exclusivament masculina. El resultat ha estat tan parcial i esbiaixat com ho era l'enfocament que hi conduïa i ha obstat a un enteniment de l'evolució de les societats humanes en tota la seva complexitat i riquesa de matisos. La incorporació de l'assignatura d'història i gènere als estudis d'història suposa justificar la categoria de ciència que té la història, que amb l'exclusió de dones i infants, no podia abastar en la seva globalitat. També suposa construir una història rigorosa i capaç de respondre a una sèrie d'interrogants, científics i, ensems, socials. Suposa fer de la història una ciència útil a tot el cos social, no només a un sol grup dominant.

L'assignatura es planteja, com a objectius, els següents:

1. Abordar les qüestions que permetin l'estudi dels fenòmens històrics des d'una perspectiva global, destacant la perspectiva de gènere, fins fa poc temps omesa en les anàlisis sobre l'època moderna.
2. Exposar les problemàtiques històriques de la història de gènere en l'època moderna.
3. Analitzar dades històriques pròpies de la història de gènere en l'època moderna.
4. Entendre les beceroles de la situació actual i relacionar el passat i el present de forma activa. Estudiar la gènesi de situacions del present,
5. Habilitar les persones per entendre i respectar les diferències biològiques i culturals, tot emfasitzant la necessitat d'una estricta igualtat legal per a tots els col·lectius amb independència d'edat, ètnia, religió o sexe.

Competències

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.

- Identificar les principals tendències historiogràfiques i analitzar-ne críticament el desenvolupament.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les qüestions clau que permetin abordar l'estudi dels fenòmens històrics des d'una perspectiva de gènere.
2. Aprendre de manera autònoma.
3. Avaluar i resoldre críticament problemàtiques històriques pròpies de la història del gènere
4. Comunicar-se tant oralment com per escrit en l'idioma propi o en una tercera llengua utilitzant la terminologia i les tècniques pròpies de la historiografia.
5. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
6. Organitzar i planificar la cerca d'informació històrica.
7. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions d'altres participants.
8. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
9. Reconèixer i posar en pràctica les habilitats per treballar en equip següents: compromís amb l'equip, hàbit de col·laboració, capacitat per incorporar-se a la resolució de problemes.
10. Reconèixer la diversitat i la multiculturalitat.
11. Utilitzar correctament el lèxic específic de la història.
12. Utilitzar els recursos informàtics propis de l'àmbit d'estudi de la història.

Continguts

1.-La condició de les dones a l'Anti Règim. Una panoràmica general

1.1.-Família imatrimoni

1.2.-El treball al camp i a la ciutat

1.3.-Poder, drets i influència

1.4.-L'educació de les dones

1.5.-Les dones en societat

1.6.-La vida als convents

1.7.-La recerca de la llibertat

2.-Gènere i política

3.-Dones, periodisme i literatura

4.-Espiritualitat

4.1.-Mística i activisme

4.2.-Heterodòxies religioses

5.- Gènere i bruixeria

Metodologia

Aquesta assignatura constarà de classes teòriques i de classes pràctiques, individualitzades i grupals.

En l'activitat pràctica individualitzada relacionada amb aquesta assignatura, les/els alumnes hauran de llegir, entendre i reflexionar per escrit sobre una lectura que la professora assignarà. També caldrà fer un treball que, un cop preparat, haurà de ser exposat oralment a classe.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	39	1,56	1, 10, 11
Seminaris, Pràctiques d'aula	15	0,6	3, 4, 6, 11
Tipus: Supervisades			
Tutories	15	0,6	
Tipus: Autònomes			
Estudi individual per la preparació de la matèria	50	2	1, 2, 6, 12
Redacció de treballs, exposicions orals, treball en equip	25	1	4, 6, 7, 8, 9, 10, 12

Avaluació

Pel que fa a la manera d'avaluar el seguiment de les activitats dirigides (classes magistrals), hi haurà un examen de continguts al final del calendari de l'assignatura. Aquesta prova avaluatòria representarà el 40% de la qualificació global de l'alumna/e. El treball de caràcter bibliogràfic constituirà el 40% de la nota. L'activitat relacionada amb la lectura, reflexió i exposició a classe del material individualitzat representarà un 20 % de la qualificació global.

L'alumna/e que no realitzi les activitats d'avaluació obligatòria per valor superior al 60% de la nota final tindrà una qualificació de No Avaluable, i no podrà presentar-se a la recuperació.

Tota irregularitat comesa durant la realització d'una prova (còpia, plagi) implicarà una nota de zero en l'apartat concret d'avaluació. Diverses irregularitats comeses implicaran una nota global de zero.

La recuperació consistirà en un examen global de la matèria de l'assignatura i se celebrarà en les dates oficials establertes per la Facultat. En cap cas, es podrà plantejar la recuperació com un mitjà de millorar la qualificació de l'alumnat que ja hagués aprovat l'assignatura en el procés normal d'avaluació continuada. La nota màxima que es podrà obtenir en la recuperació és de 5,0 (Aprovat).

L'alumnat tindrà dret a revisar els resultats de les proves realitzades.

Es tindran en compte els casos particulars que de manera adequadament justificada hagin de ser objecte d'un tractament particular.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exposicions orals, participació activa a la classe	20%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
Proves escrites teoria	40%	2	0,08	1, 3, 4, 5, 11
Treballs	40%	2	0,08	4, 5, 8, 11

Bibliografia

Obres generals

DAVIS, Natalie Z. i FARGE, Arlette (dir.), *XVIè- XVIIIè siècle*, dins DUBY, Georges i PERROT, Michelle (dir.), *Histoire des femmes en Occident*, vol. III, Ed. Plon, París, 2002 1ª ed. 1991. Versió espanyola: *Historia de las mujeres*, Madrid, 2000. (Gran obra de referència)

ANDERSON, Bonnie S. i ZINSSER, Judith P. *Historia de las mujeres. Una historia propia*. Ed Crítica, Barcelona, 1991. (Caràcter pioner de l'obra i sovint utilitzada sense citació explícita)

AMELANG, James S. i NASH, Mary (ed.), *Historia y Género: Las mujeres en la Europa Moderna y Contemporánea*, Edicions Alfons el Magnànim, València, 1990.

JIMÉNEZ SUREDA, Montserrat. «La situació femenina en l'Antic Règim», *Revista de Catalunya*, 174 (2002), pp. 25-52.

JIMÉNEZ SUREDA, Montserrat. «La mujer en la esfera laboral durante la Época Moderna». *Manuscrits*, 27 (2009), pp. 21-49.

Qüestions d'ordre metodològic i historiogràfic

SCOTT, Joan W. «El género: una categoría útil para el análisis histórico», dins AMELANG, James S. i NASH, Mary (ed.), *Historia y Género...*p. 23-56.

TAVERA, Susanna. «Història de les dones», dins SIMON, Antoni (dir.), *Història de la historiografia catalana*, Enciclopèdia catalana, Barcelona, 2003.

SOLDEVILA, Ferran. *Les dones en la nostra història*, Col. «Episodis de la Història» Ed. Rafael Dalmau, Barcelona, 1966 (Conferència pronunciada el 13 de març de 1936).

HERNÁNDEZ SANDOICA, Elena, «Historia, historia de las mujeres e historia de las relaciones de género», dins DD.AA. *La historia de las mujeres: Una revisión historiográfica*, Universidad de Valladolid, Valladolid, 2004, p. 29-55.

NASH, Mary. «La emoción del diálogo con la gente del pasado. Una conversación con Natalie Zemon Davis», *Historia Social*, núm 75, 2013, p. 63-94.

Panoràmica de les dones a l'Antic Règim.

FARGAS, Maria Adela, *Les dones en l'Antic règim*, Universitat Oberta de Catalunya, Barcelona, 2009. (Panoràmica a partir del cas català).

HUFTON, Olwen, «Le travail et la famille», dins DAVIS, Nathalie Z. i FARGE, Arlette (dir.), *XVIè- XVIIIè siècle...* p. 25-63.

SONNET, Martine, «Une fille à éduquer», dins DAVIS, Nathalie Z. i FARGE, Arlette (dir.), *XVIè- XVIIIè siècle...* p. 131-168.

Gènere i política

DAVIS, Natalie Z. «La femme au politique», dins DAVIS, Nathalie Z. i FARGE, Arlette (dir.), *XVIè- XVIIIè siècle...*p. 213-232.

FARGUE, Arlette «Évidents émeutières», dins DAVIS, Nathalie Z. i FARGE, Arlette (dir.), *XVIè- XVIIIè siècle...* p. 555- 575.

ANDERSON, Bonnie S. i ZINSSER, Judith P. «Mujeres gobernantes» dins *Historia de las mujeres...*p. 515-533.

Periodisme i literatura

RATTNER GELBART, Nina «Les femmes journalistes et la presse (XVII-XVIII siècles)», dins DAVIS, Nathalie Z. i FARGE, Arlette (dir.), *XVIè- XVIIIè siècle...*p. 491-512.

DULONG, Claude, «De la conversation à la création», dins DAVIS, Nathalie Z. i FARGE, Arlette (dir.), *XVIè- XVIIIè siècle...*p. 461-490.

MIRALLES, Eulàlia i ZARAGOZA, Verònica, «Écrits féminins catalans», *Clio. Femmes, Genre, Histoire*, (Dossier: *Écrire au quotidien*), núm 31 (2012), p. 177-190 (Conté una extensa bibliografia sobre el tema).

MIRALLES, Eulàlia, «Mujeres y memoria escrita en la edad moderna», dins ESCARTÍ, Vicent Josep, *Escribir y persistir*, Argus-a. Artes & Humanidades, Buenos Aires - Los Angeles, 2018.

GONZALEZ DE LA PENYA, María del Val (coord.) *Mujer y cultura escrita. Del mito al siglo XXI*, Ediciones Trea, Gijón, 2005.

Igualtat de gènere i heterodòxia religiosa

ANDERSON, Bonnie S. i ZINSSER, Judith P. «Autoridad concedida y arrebatada: Las reformas protestante y católica», dins *Historia de las mujeres...*p. 253- 277.

Gènere i bruixeria

FARGE, Arlette i SALLMANN, Jean-Michel, «Sorcière», dins DAVIS, Nathalie Z. i FARGE, Arlette (dir.), *XVIè- XVIIIè siècle...*p. 521-537.

SALLMANN, Jean-Michel (dir.), *Dictionnaire historique de la magie et des sciences occultes*, Le Livre de Poche, 2006.

ALCOBERRO, Agustí (ed.), *Per bruixa i metzinera. La cacera de bruixes a Catalunya*, Museu d'Història de Catalunya, Barcelona, 2007.

JIMÉNEZ, Montserrat, *Les bruixes. Del feminicidi a l'icona social*, Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra, 2017.